

La caiguda dels déus

Els democristians, com el raïm a l'hivern, no poden fer sinó resistir", comentà el secretari general Mino Martinazzoli al diari *L'Unità*, afí al Partit Democràtic de l'Esquerra (PDS), poc abans de la derrota dels seus candidats a la primera volta de les eleccions municipals, del 21 de novembre. La segona volta, en què es dirimeixen ciutats tan importants com Nàpols i Roma, va ser el diumenge, dia 5 de desembre.

Després de 45 anys de poder prepotent, la Democràcia Cristiana (DC) pràcticament ha deixat d'existir i ningú no sembla disposat a salvar-la, encara que Martinazzoli jurés, en unes declaracions al diari *La Repubblica*, que al gener "ressorgiria" la nova DC, que es coneixerà amb el nom de Partit Popular. El fracàs democristià –només ha aconseguit el 10% dels vots en les municipals– ja era cantat des que els jutges de l'Operació Mans Netes començaren a enviar citacions judicials als barons del partit, entre ell Giulio Andreotti, anomenat despectivament *Belzebub* per *La Repubblica*.

D'entre les cendres democristianes ha sorgit una iniciativa per a crear una àmplia aliança de centre dreta, que encapçala l'inquiet Mario Segni, que va tenir l'audàcia d'aglutinar un front en favor de les reformes institucionals, fa dos anys. "El centre sóc jo", ha proclamat aquests dies, en explicar els mòbils del seu Pacte de Renaixement Nacional. "Vull reagrupar, sota un programa liberal, demòcrata i reformista, tota l'àrea catòlica i laica, tota l'energia dels qui militaven en els vells partits i creuen en aquest procés", declarà Segni.

Amb astúcia, Segni es desmarcà de Gianfranco Fini, el secretari general del Moviment Socialista Italià (MSI, neofeixista), que lluitava per l'alcaldia de Roma contra el verd Francesco Rutelli. "Ni l'aventura de Fini, ni l'aventura d'Occhetto, ni el secessionisme de Bossi", digué el promotor d'aquesta aliança conservadora. Achille Occhetto és el secretari general del PDS (l'hereu del PCI), i Umberto Bossi, el líder de la Lliga del Nord.

El debat sobre Fini, enverinat, va dominar les exaltades discussions de la política italiana en les dues setmanes anteriors a la segona volta. No es pogueren resistir a pronunciar-se sobre Fini ni sobre altres polítics pròxims a la DC, com l'ex-president del Consell de Ministres Francesco Cossiga o el director del diari *Popolo*, Sergio Mattarella. Cossiga, sempre polèmic, es manifestà en favor del candidat neofeixista, però Mattarella, més sensible a les bases progressistes del partit, s'inclinà per Rutelli.

Les passades municipals a Itàlia anuncien eleccions anticipades. Sobre la República plana l'ombra d'una nova llei electoral que pot sentenciar els partits polítics que l'han dominat en els darrers quaranta-set anys. Achille Occhetto, al front del PDS, és qui afronta l'episodi amb major tranquil·litat.

Altres, com el president del la DC, Rosa Russo Jervolino, demanaren als seus militants l'abstenció.

La bella feixista. A Nàpols ningú no creia en Alessandra Mussolini, la néta del *Duce* i neboda de Sofia Loren, que s'ha convertit en la *sex symbol* del Parlament –emulant així la famosa actriu porno Cicciolina– i en la cara més sensual del neofeixisme que emergeix amb força. No obstant això, Mussolini generà desenes de planes als diaris i tot d'informacions a la televisió, no sempre favorables a la néta del *Duce*. Un diari romà descobrí que es feia passar per metgessa, essent així que encara li falten unes quantes assignatures per a acabar els estudis. L'atractiva Mussolini s'enfrontava, a Nàpols, a Antoni Bassolino, el candidat de l'esquerra.

A Palerm, capital de Sicília, no fou necessària la segona volta perquè Leoluca Orlando, el valent fundador de La Rete, aconseguí més del 70% dels vots, el 21 de novembre. El triomf d'Orlando representa un trasbals en l'equilibri polític que vivia l'illa. Es tracta de la victòria d'un home astut, no gens temerari, que ha desafiat el pacte entre la Màfia i la Democràcia Cristiana, responsable, per molts, de l'endarriment de tot el Mezzogiorno italià. Orlando torna a l'alcaldia que deixà fa uns anys per divergències amb el partit en què creia, la DC.

Naturalment, l'ampli triomf d'Orlando ha estat possible gràcies a la desfeta democristiana i al retrocés de la Màfia, palès en la detenció de Salvatore Totò Riina, *capo dei capi*, que mostrava, orgullós, la seva amistat amb Andreotti. Sembla que els italians han deixat de témer la Cosa Nostra en el mateix moment que han deixat de votar la DC. Trobem a faltar el brillant Leonardo Sciascia, que ens podria escriure un relat sobre la decadència dels dos poders fàctics de Sicília: els democristians i la Màfia.

Morta la DC i enterrats els socialistes –la seva defunció es produí en les eleccions del juny–, el PDS s'erigeix com l'únic partit d'abast nacional capaç d'aguantar les envestides dels jutges i de garantir una certa coherència ideològica. La formació d'Occhetto aglutina el centresquerra i recull el vot útil dels més ortodoxos –refundació comunista– i dels sectors més progressistes democristians. Occhetto, recorden els analistes, és l'únic polític que pot parar els peus a Bossi, que sembla incapaç de superar els límits septentrionals, i als impetuosos neofeixistes, tant si es diuen Fini com Mussolini.

A l'esquerra, Alessandra Mussolini i Silvio Berlusconi (dalt). El suport al MSI augmenta perillosament.

Berlusconi, on vas? Però l'ascensió del PDS preocupa els barons de la DC i alguns empresaris que es volen convertir en salvadors d'Itàlia, especialment Silvio Berlusconi, *Sua Emittenza*, el propietari de l'editorial Mondadori, del Club de Futbol Milan i de gran part de la televisió privada italiana. La irrupció de Berlusconi en la campanya electoral agità encara més el debat entre Fini i Tutelli. En la seva primera intervenció, en una entrevista al diari *La Stampa* –propietat de la família Agnelli–, Berlusconi elogià el candidat neofeixista perquè representa “la moderació” que necessita el país. Les declaracions provocaren una tempesta que l'empresari intentà de rectificar uns dies després. “El partit feixista era estatalista, dirigista, contraposava l'autarquia al mercat lliure, que és el que jo sempre he defensat i defensaré”, proclamà *Sua Emittenza* a l'Associació de la Premsa Estrangera de Roma.

Berlusconi reconegué que havia actuat amb ingenuïtat d'empresari: “No vaig pensar en el sofisma que existeix en la política i en la intoxicació ideològica d'Itàlia”, digué el magnat, l'aprenent de ciutadà Kane.

El PDS respongué amb virulència a la proclama de *Sua Emittenza*. “Empresaris com Berlusconi intenten demostrar que volen el lliure mercat, però en realitat els fa horror”, declarava Gavino Angius, de la secretaria del partit ex-comunista.

La premsa, especialment el diari *La Repubblica* –propietat del seu rival Carlo de Benedetti– també es manifestà contra la pretensió de Berlusconi de forjar entorn seu una aliança conservadora. La idea no ha agradat ni a Indro Montanelli, el dretà director d'*Il Giornale*.

Umberto Bossi, líder de la Lliga Nord. Els nous partits i aquells que han tingut menys experiència de govern fins al moment són, paradoxalment, els que ho tenen millor per prendre el relleu al capdavant de les institucions italianes.

En canvi, els socialistes justificaren l'actitud de *Sua Emittenza*. “Es tracta d'un acte de coratge”, digué Margherita Boniver a *L'Indipendente*. Els socialistes sortiren un moment de les catacumbes a què s'havien refugiat des que el jutge Antoni di Pietro els va inculpar de molts casos de corrupció. L'ex-secretari general del Partit Socialista Italià (PSI), Bettino Craxi, protector de Berlusconi quan era amo i senyor de mig país, no ha aparegut durant la campanya electoral. Potser es reserva per a més endavant, esperant que el temps ajudi a l'oblit de les seves corrupteles, incompetència i nepotisme. Però sembla que en aquesta Itàlia que es va dibuixant amb la reforma electoral i els processos contra els polítics sense escrúpols no hi ha espai per a individus com Craxi. Per la seva desgràcia, fins i tot els líders europeus de l'Internacional Socialista (IS) se senten més còmodes amb Occhetto que no amb els neocraxians, mirats sempre amb recel.

Les eleccions de diumenge passat han estat l'últim tràmit per a poder convocar eleccions anticipades. Unes eleccions que provoquen pànic entre els partits tradicionals, amb l'excepció del PDS. La nova llei electoral, que s'aplicarà a les legislatives de la primavera, pot sentenciar les formacions que han dominat aquests quaranta-set anys de República. La segona República que s'acosta pot ser cosa del PDS, La Rete, la Lliga del Nord, el MSI i d'alguna aliança conservadora.

Antoni Castel